

Καλλιεργώντας τη φιλαναγνωσία: Πραγματικότητες και προοπτικές

Άβα Χαλκιαδάκη

Φιλολόγος, ερευνήτρια

Εργαστήριο Τέχνης και Λόγου Π.Τ.Δ.Ε.

Πανεπιστήμιο Αθηνών

achalk@otenet.gr

Μια ιδιαίτερα επιτυχημένη επιστημονική εκδήλωση γύρω από το θέμα της φιλαναγνωσίας, την οποία παρακολούθησαν συνολικά περισσότερα από 1.000 άτομα, πραγματοποιήθηκε το Μάρτιο 2013 στην Αθήνα. Πρόκειται για το τριήμερο συνέδριο **«Καλλιεργώντας τη φιλαναγνωσία: Πραγματικότητες και προοπτικές»**, που συνδιοργάνωσαν το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (Π.Τ.Δ.Ε.) του Πανεπιστημίου Αθηνών και το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία (Τ.Ε.Ε.Α.Π.Η.) του Πανεπιστημίου Πατρών.

Οι εργασίες του Συνεδρίου ξεκίνησαν το απόγευμα της Πέμπτης 7 Μαρτίου 2013 στην κατάμεστη από συνέδρους Μεγάλη Αίθουσα του κεντρικού κτηρίου του Πανεπιστημίου Αθηνών και συνεχίστηκαν την Παρασκευή 8 και το Σάββατο 9 Μαρτίου στο αμφιθέατρο «Άλκης Αργυριάδης», το οποίο από νωρίς το πρωί έως αργά το βράδυ ήταν ασφυκτικά γεμάτο από κόσμο.

Στην εναρκτήρια τελετή χαιρέτισαν ο Πρύτανης του Ε.Κ.Π.Α., Καθηγητής κ. **Θεοδόσης Πελεγρίνης**, ο Αναπληρωτής Πρύτανης του Πανεπιστημίου Πατρών, Καθηγητής κ. **Παντελής Κυπριανός**, ο Πρόεδρος του Π.Τ.Δ.Ε. του Ε.Κ.Π.Α., Καθηγητής κ. **Δημοσθένης Δασκαλάκης** και ο Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων κ. **Γιώργος Γλωσσιώτης**. Την εναρκτήρια ομιλία με τίτλο «Η φιλαναγνωσία και η ανάγκη καλλιέργειάς της» πραγματοποίησε η Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής του Συνεδρίου, Καθηγήτρια κα **Άντα Κατσίκη-Γκίβαλου**.

Όπως ανέφερε η κα Κατσίκη-Γκίβαλου, κάνοντας την εισαγωγή στην προβληματική του Συνεδρίου, κίνητρο για τη διοργάνωσή του αποτέλεσαν τα συμπεράσματα της μελέτης **«Καλλιεργείται η αγάπη για το διάβασμα; Τόποι ανάγνωσης και τρόποι εκπαίδευσης»**

(<http://www.latsis-foundation.org/files/meletes2011/04.pdf>), η οποία εκπονήθηκε το 2011 στο πλαίσιο του Ερευνητικού Προγράμματος «Επιστημονικές Μελέτες» του Κοινωφελούς Ιδρύματος Λάτση. Οι στόχοι της διοργάνωσης, όπως τους κωδικοποίησε η κα Κατσίκη-Γκίβαλου, ήταν ο εμπλουτισμός του θεωρητικού λόγου για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας στην Εκπαίδευση, η διάχυση πρόσφατων ερευνητικών ευρημάτων και η ανάδειξη καινοτόμων και εναλλακτικών φιλαναγνωστικών πρακτικών, ενώ ιδιαίτερη έμφαση έδωσε η ομιλήτρια σε έναν ακόμη ιδιαίτερα σημαντικό στόχο, ο οποίος προέκυψε ως αναγκαιότητα από την προαναφερθείσα μελέτη: στη σύσφιξη των σχέσεων και στην ανταλλαγή προβληματισμών ανάμεσα στους φορείς και στις κοινότητες των ανθρώπων του βιβλίου, εντός και εκτός της ελληνικής επικράτειας, με απώτερο σκοπό τη διαμόρφωση συνεργασιών και συμμαχιών που θα ενισχύσουν την όλη προσπάθεια για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας.

Οι στόχοι του Συνεδρίου αποτυπώνονταν τόσο στην αρχιτεκτονική του προγράμματος εργασιών, όσο και στη σύνθεση του σώματος των συνέδρων: στο Συνέδριο συμμετείχαν με εισηγήσεις πανεπιστημιακοί, εκπαιδευτικοί, βιβλιοθηκονόμοι, ερευνητές, καθώς και εκπρόσωποι φορέων που ασχολούνται με την προώθηση της ανάγνωσης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, ενώ τις εργασίες παρακολούθησαν μέλη της πανεπιστημιακής, της εκπαιδευτικής και της βιβλιοθηκονομικής κοινότητας, αλλά και μέλη της κοινότητας των δημιουργών του παιδικού βιβλίου.

Το πρόγραμμα εργασιών περιελάμβανε τριάντα επτά (37) ανακοινώσεις, καθώς και δύο συζητήσεις με τη μορφή στρογγυλού τραπέζιου και αναπτύχθηκε σε δέκα συνεδρίες. Οι δύο πρώτες συνεδρίες ήταν αφιερωμένες στις σύγχρονες θεωρητικές αναζητήσεις για τη μετάβαση από την Ανάγνωση στη Φιλαναγνωσία. Στην τρίτη συνεδρία παρουσιάστηκαν έρευνες και προγράμματα που έριχναν φως στη σχέση της Φιλαναγνωσίας με το σχολείο της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ενώ η τέταρτη συνεδρία εστιάστηκε στο εξωσχολικό περιβάλλον της ανάγνωσης. Το απόγευμα της Παρασκευής, ο συνεδριακός διάλογος επικεντρώθηκε στις πολιτικές ανάγνωσης. Ο κ. **Jacques Vidal-Naquet**, (Διευθυντής του Εθνικού Κέντρου Λογοτεχνίας για τη Νεότητα *La joie par les livres* της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Γαλλίας *François Mitterand*), η κα **Gerlinde Buck** (Διευθύντρια του Τμήματος Πληροφόρησης και Βιβλιοθήκης του Ινστιτούτου Goethe της Αθήνας) και η κα **Stefania Manetti** (παιδιάτρος, μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής του προγράμματος *Nati per*

Leggere στην Ιταλία) παρουσίασαν στο κοινό επιτυχημένες πολιτικές για τη διεύρυνση του αναγνωστικού κοινού που υλοποιούνται στη Γαλλία, στη Γερμανία και στην Ιταλία αντίστοιχα, ενώ η τελευταία Διευθύντρια του Ε.ΚΕ.ΒΙ. κα **Κατρίν Βελισσάρη** μίλησε για τις πολιτικές που άσκησε το Ε.ΚΕ.ΒΙ. από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα. Οι εργασίες της Παρασκευής ολοκληρώθηκαν με στρογγυλό τραπέζι στο οποίο συζητήθηκαν τα ελλείμματα των πολιτικών ανάγνωσης που ασκούνται στη χώρα μας.

Το πρόγραμμα του Σαββάτου περιελάμβανε τρεις συνεδρίες και ένα στρογγυλό τραπέζι. Στην πρώτη πρωινή συνεδρία εκπαιδευτικοί της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης παρουσίασαν στο κοινό καλές φιLANαγνωστικές πρακτικές που υλοποιούνται σε Δημοτικά Σχολεία και Νηπιαγωγεία, ενώ η επόμενη συνεδρία ήταν αφιερωμένη στο ρόλο των βιβλιοθηκών και στις ενέργειες που γίνονται για την προσέλκυση του παιδικού αναγνωστικού κοινού. Στην απογευματινή συνεδρίαση οι ανακοινώσεις εστιάστηκαν σε ζητήματα που αφορούν την καλλιέργεια της φιLANαγνωσίας στην Εκπαίδευση. Οι εργασίες του Συνεδρίου ολοκληρώθηκαν αργά το βράδυ με στρογγυλό τραπέζι στο οποίο συμμετείχαν πανεπιστημιακοί από όλα τα Παιδαγωγικά Τμήματα της χώρας, οι οποίοι συζήτησαν τρόπους συνεργασίας μεταξύ των Τμημάτων, με αντικείμενο την καλλιέργεια της φιLANαγνωσίας των φοιτητών και τη βελτίωση της φιLANαγνωστικής τους κατάρτισης.